N^er 242. ROK 1842. SOBOTA 22 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Jana Kantego.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Włastymir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
20	6	26" 10' 917	+ 7, 0	3, 19	PPn Zachodni słaby	Chmurno	Mgła
	2	27 0, 268	+ 5, 5	3, 09	Pn. Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	10	11, 498	+ 2, 5	2, 35	PPł. Zachodni słaby	,,	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

PRUSSY.

Poznań 16 Października.

I w tym roku błogą uroczystość urodzin N. Pana i króla Fryderyka Wilhelma IV. obchodzono tu jak najokazaléj. Już w wilią radosnego dnia tego dano w tutejszym teatrze niemieckim stósowne do uroczystości przedstawienie, a dnia wczorajszego o godzinie 7 rano grom dział z twierdzy po całém mieście się rozlegający zwiastował mieszkańcom uroczystość samę. Przedpołudniem między 8 i 10 godziną w obydwóch gimnazyach odbyły się solenne akta; w gimnazyum ad St. Mariam nauczyciel dr. Cegielski w treściwéj mowie polskiéj przedstawił zgromadzonéj młodzieży wielkość dobrodziejstwa, jakie N. Pan przez przywrócenie języka polskiego jéj i całéj prowincyi naszéj wyświadczył. Równocześnie odbyła się wielka parada wojsk na placu działowym, a o godzinie 11téj była wielka msza w kościele metropolit., na któréj wysokie władze wojskowe równie jak cywilne obecne były, a lud licznie zgromadzony gorące modły zasyłał do Pana Zastępów za pomyślność i długie lata uwielbianego monarchy. — W południe wyprawiono wielkie obiady na casino tutejszém i w loży Wolnomularskiéj, na których liczne gości grono z szczérem radości uniesieniem za zdrowie ojca ludu, sprawiedliwego króla i Pana toasty spełniało. Wieczorem dano bal świetny w gmachu loży, a w teatrze widowisko bezpłatne. Z zapadającym zmrokiem wszystkie gmachy publiczne i wiele domów prywatnych rzęsistem zajaśniało światłem; pałac Raczyńskich i ratusz odznaczały się przed wszystkiemi gmachami okazałem i gustownem oświetleniem.

FRANCYA.

Paryż 12 Października.

Administracya publicznych budowli uwiadamia, że licytacya entrepryzy kolei żelaznéj z Paryża do granicy belgijskiéj, o ile aż przechodzi przez departament Sekwany i Oizy, odkłada sie na czas niepewny. Brak przedsiębiorców pod warónkami przez rząd proponowanemi prawdopodobnie spowoduje administracyę budowli publicznych do zakładania kolei żelaznych na koszt własny.

Glandier, miejsce osławionych czynów Maryi Laffarge, nabył notaryusz za 80,000 fr.

Znany Chodruc-Duclox który za czasów ministerstwa Villèle swojemi przechadzkami w »*Palais Royal*« niejaką zwrócił uwagę, wczoraj na ulicy apoplexyą tknięty nagle żyć przestał. Każdy cudzoziemiec który był w Paryżu, przypomni sobie owe bajeczne pojawienia.

Tutejsze dzienniki zawierają prywatne listy z Londynu według których gabinet angielski waha się jeszcze ratyfikować traktat lorda Ashburtona.

W *Galignanis-Messenger* czytamy: Gdy wyprawa p. Castelnau do środkowych okolic południowéj Ameryki pod opieką rządu francuzkiego stanowczo jest teraz postanowioną, nie bez interesu będzie wiadomość, że to będzie podróż odkryć w poprzek przez południowo amerykański ląd stały w jego największéj przestrzeni od Rio-Janeiro do Lima, w linii około 1,000 godzin drogi długiéj. Połowa tych okolic, nie była dotąd przez Europejczyków zwiedzona. Powrót ma nastąpić wzdłuż Maranonu czyli rzeki Amazońskiéj i przez wnętrzne Guyany. Ta daleka podróż wzbudzi w wysokim stopniu uwagę publiczną, gdyż nas obezna z prawie bajecznemi krajami, z państwem Wielkiego Wapiti, z krajem wojowniczym Amazonek, w których istnienie wierzył sławny Condamine, który w przeszłém stuleciu zwiedził Maranon, i z tajemniczem Eldorado: prócz tego dostawi nam obficie historycznych i przyrodzonych wiadomości. Że pan Castelnau jest zdolny odpowiedzieć temu oczekiwaniu, dał tego dostateczne dowody, przez swe liczne w historyi naturalnéj dzieła, i przez opis swego pięcioletniego pobytu pomiędzy czerwonemi ludzmi w najmniéj znanych częściach Ameryki północnéj.

Panowie Sechan, Desplechin i Dieterle, pierwsi z pomiędzy dekoratów paryzkich, zajmują się teraz, z polecenia reprezentanta Wenezueli, urządzeniem olbrzymiego wozu, który ma służyć za karawan do przewiezienia zwłok Boliwara z Limy do Caraccas. Ceremoniał ostatniego pogrzebu Napoleona będzie użyty na wzór do téj uroczystości, ale trzy fregaty: francuzka, angielska i amerykańska, oraz deputowani od wszystkich rzeczypospolitych byłéj hiszpańskiéj Ameryki towarzyszyć będą trumnie. W Caraccas wybrana będzie z pomiędzy córek obywatelskich najpiękniejsza dziewica, która wyobrażając Amerykę przyjmować będzie trumnę, jedną ręką unosząc do góry całun gwiazdami posiany, tak, że widać będzie cyfrę Boliwara, nieśmiertelnikami otoczoną, w drugiéj zaś ręce trzymać będzie palmy i wieńce. Na głównym placu urządzona zostanie brama tryumfalna z dwoma płaskorzeźbami, wyobrażającemi gruppy Indyanów i Negrów, których okowy są rozwiązane, i którzy dzieci swe poświęcają obronie kraju. Srodek zdobić będą kruszcowe tarcze, na których wyobrażone będą zwycięztwa, jakiemi się odznaczył bohater w wojnie oswobodzenia. U spodu facyaty uosobniony jest jego charakter przez dwie osoby, oznaczające wytrwałość i waleczność. Cała ta robota jest już ukończona i w pracowniach powyższych artystów widzieć ją można.

Strasburg 12 Października.

Na tegorocznym kongresie uczonych było tu 1400 wpisanych członków. Cudzoziemcy byli wszyscy bardzo zadowoleni z przyjęcia jakiego doznali; zwłaszcza niemcy którym okazywano powszechny szaconek i uprzedzającą grzeczność dla ich wzniosłych celów naukowych. Uczeni obu brzegów Renu mają zamiar połączyć się w towarzystwo encyklopedyczne.

Najnowsze wiadomości z Algieru daty 4 b. m. nie wspominają jeszcze nic o wyprawie jenerała Bugeaud, który 29 Września na czele licznego korpusu wyruszył przeciw niektórym pogranicznym dotąd nieujarzmionym pokoleniom. Podobnież nic niesłychać i o operacyach oddziałów z Maskary i Mostaganu. Wiadomości z téj części Algieryi donoszą to tylko, że jenerałowie postanowili przykładnie ukarać powtórnie zbuntowane pokolenia i że się spodziewają zmusić Abd-el Kadera do opuszczenia granic posiadłości fruucuzkich. Zabranie w niewolę familii emira nie potwierdziło się jak i wiele innych o nim zawczesnych doniesień. Kolonizacya postępuje zwolna; ale natomiast choroby wzmagają się w armii afrykańskiéj; w miesiącu Wrześniu było 24,266 t. j. ⅓ armii chorych.

ANGLIA.

Londyn 11 Października.

Morning Poste donosi przez wiarogodnego korrespondenta z Kalkuty; że lord Ellenborough nigdy ani jenerałowi Pollock ani żadnemu innemu oficerowi nie dał rozkazu do odwrotu z Afghanistanu, jak powszechnie mniemano.

Morning Herald twierdzi że prócz Anglii i Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj i Francya starała się utrzymać pokój między Mexykiem i Texas. Zarazem donosi tenże dziennik że dla rządu mexykańskiego przeznaczona fregata parowa, którą jak wiadomo, na Tamizie przyaresztowano z rozkazu ministrów odpłynęła teraz do Mexyku.

Wielkie wrażenie zrobiła tu wczoraj nadeszła wiadomość z Manchestru, że dyrektor tamtejszego banku imieniem Burdekin zabrawszy 13,000 f. s. popłynął do Ameryki północnéj.

Dnia 12 Października.

W dzisiejszym numerze *Times* jest wzmianka o pogłosce według któréj ważny wpływ mające stronnictwo w Chinach robiło angielskim władzom propozycye na celu mające złożenie teraźniejszego cesarza i zaprowadzenie innéj,

formy rządu, a jeżeli taka rewolucya przyjdzie do skutku, Chiny przystąpią z Anglią do zawarcia przyjaznych stosunków tak pod politycznym jak i handlowym względem.

Lubo pożar w Liverpoolu przytłumiony został, wybuchły jednak jeszcze d. 1 b. m. płomienie czasami po różnych miejscach pogorzeliska. *Börsen-Halle* czyni przy téj okoliczności uwagę że w Hamburgu jeszcze teraz 5 miesięcy po pożarze, w pojedynczych miejscach przy uprzątaniu gruzów wybuchają płomienie). Pożar, który się był ograniczył na wspomnionych dawniéj ulicach Crompton, Formby i Neptun, rozszerzył się na przestrzeni 30,000 yardów kwadr. W porównaniu do całéj przestrzeni Liverpolou, jest to wprawdzie bardzo małe miejsce, zle przez massę ściśnionych spichrzów ważne. Ilość spalonych towarów z pewnością wiadoma, podana jest jak następuje: 45,908 wańtuchów bawełny, 250 beczek łoju, 8,500 beczek terpentyny, 800 worków i 2209 beczek mąki, 60 beczek trann i wylądowany ładunek ryżu z Kalkuty. Prócz tego zniszczone zostały niewiadome jeszcze ilości mąki, łoju i gummy. Szkodę łącznie z zabudowaniami, obliczają na 500,000 f. st. (21,000,000 złp.) Z tego zaassekurowane były w 19 towarzystwach wartości na 350,900 f. st. Co do ludzi, ile dotąd wiadomo, 6 osób utraciło życie, a 23 poranionych lub poparzonych znajduje się w szpitalu. Sądzą jednak, że jeszcze kilka osób pokryte są gruzami. Jako uwagi godne, wspominają, że płomienie palącéj się bawełny sprawiały puchnięcie ócz, a nawet w niektórych przypadkach chwilową ślepotę. W skutku tego pożaru podniesiono cenę bawełny o ⅛ pensy na funcie, ale nie ma kupujących po téj cenie, co dowodzi, że wielkie zapasy bawełny są w kraju.

PORTUGALIA.

Lizbona 3 Października.

Finansowa kryzys zdaje się być prawie zupełnie usuniętą; przynajmniéj minister skarbu publicznego posiada większe środki pieniężne jak jego poprzednicy. Dowodem tego jest przesłanie 102,500 f. s. do Anglii jako ratę długu na termin 1 Października przypadającą, oraz i 12,500 f. s. zaległego żołdu posiłkowemu wojsku angielskiemu.

SERBIA.

Od granic serbskich 2 Października.

Dziś z Belgradu nadeszłe wiadomości donoszą że w całym kraju liczne nastąpiły aresztowania i więzienia są wszędzie przepełnione. Biskup Szabacki znajduje się także w liczbie uwięzionych.

Rzecz o zamierzoném otruciu xięcia Michała jest dotąd przedmiotem powszechnéj rozmowy; ale słychać tyle sprzeczności, iż naprzód przewidzieć można że rozpoczęte śledztwo do zaspakajających nie doprowadzi rezultatów. Starania niektórych Semlińskich obywateli o uwolnienie poszlakowanych w téj mierze były dotąd bezskuteczne. Uwięzieni są: Piotr Miłojkowicz, teść Ressawacza, Głosza Terzybasza i Stewcza Terzya, wszyscy obywatele z Belgradu.

CHINY.

Macao 7 Czerwca.

Dowiadujemy się że na pokładzie amerykańskich okrętów w Whampoa chińczycy uczą się z dział strzelać.

Pekińska gazeta rządowa ogłasza ciągle mniemane zwycięztwa odniesione przez wojowników niebieskiego państwa nad angielskiemi barbarzyńcami.

Na wyspie Czusan każdy żołnierz jest zgubiony jeżeli się sam z obozu w głąb udaje. Chińczycy wabią ich kobietami i mordują bez litości.

Rozmaitości.

Sny osobliwsze.

Andre Pujon z Auvergne jadąc przez Riom do Paryża, zanocował w oberży, gdzie mu się śniło, że przełożywszy litery swojego nazwiska, wypadnie; Pendu à Riom (powieszony w Riom). Nazajutrz dzień przyszło między nim a gospodarzem do kłótni, a z tąd do bitki, któréj drugi życiem przypłacił. Pujon zaś o morderstwo przekonany, tamże stracony został.

Lepiéj umiał korzystać z przestrogi saméj pewien młody człowiek, o którym professor Stilling w swojém »Geheimnissvolles Jenseits S. 236.« tak opowiada: Wróciwszy późno w nocy, gdy się udał na spoczynek, śniło mu się, iż poszedł do kawiarni, gdzie był zwykł uczęszczać, a zastawszy drzwi zamknięte, mocno zasztukał i był wpuszczony. Tam zastał kilka osób w karty grających, do których się przyłączył i bawił się z niemi. W krótce zabawa zamieniła się w kłótnię: jeden z graczy tak dalece rozjątrzył przybyłego gościa, że tenże porwał za krzesło i tak mocno uderzył w głowę przeciwnika, że go na miejscu trupem położył. Myśl, iż jako morderca zostanie ujęty i stracony, tak mocno

działała na jego zmysły, że się obudził. W kilka tygodni, gdy już o śnie zupełnie zapomniał, trafiło się, że w sobotę poszedł do kawiarni gdzie zastawszy drzwi zamknięte kilka razy dobrze zakołatał nim mu otworzono. W pokoju billardowym zastał kilku żydów w karty bawiących się przy zamkniętych drzwiach z obawy, aby ich surowi współwyznawcy nie karali za przestąpienie szabasu. Nowy gość zrobił uwagę, że skrycie grając łatwo ściągną na siebie podejrzenie o hazardowną grę, i że lepiéj będzie bawić się jawnie ażeby i on jako przypatrujący się nie miał udziału w nieprzyjemnościach, jakieby, zdaniem jego, z tąd wyniknąć mogły. Od słów przyszło do pogróżek, któremi jeden z graczów do żywego obraził młodego człowieka; ten w uniesieniu porwał za krzesło i już chciał nim powalić przeciwnika, gdy w tém przypomina sobie sen ostrzegający go, postawił więc spokojnie stołek i udał się do domu.

Na trzy dni przed śmiercią śniło się Henrykowi III. Królowi Francuzkiemu, że koronę jego, berło wraz z płaszczem szkarłatowym jakiś mnich krwią zbroczył i nogami zdeptał. Król opowiedział sen opatowi w St. Denys, który mu radził, aby straże kazał podwoić i miał się na ostrożności; lecz przestrzeżony nie zważał na to i zginął od ręki fanatycznego dominikana Clement.

Katarzyna z Medyceuszów, małżonka Henryka II. króla Francuzkiego dnia 29. Czerwca 1559. r. widziała we śnie swego małżonka na ziemi krwią zalanego. Opowiedziawszy mu sen prosiła go, aby zapowiedziane turnieje odłożył, lub przynajmniéj nie występował w szranki. Król śmiał się z jéj przestrogi i udał się na plac popisów rycerskich, gdzie potykając się na lance z p. Montmorency, drzazga wbiła mu się przez oko tak głęboko w głowę że drugiego dnia wśród okropnych boleści ducha oddał.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA
Od dnia 20 do dnia 21 Października.

Ulmanowa Barbara, Zarska Wincencya, Rusocki Kwiryn, Thiebant Cecylia, Bielewski Władysław hr., Golaszewska Antonina, Steinkeller Aniela ob., Steinkeller Józef ob., Stokowska Marya, Wielogłowski Soter, Straszewicz Alexander ob., Zwierkowska Antonina ob., Gagatnicki Józef ob., Chollet Jan, Machicki Alexander ob., z Polsk.; — Rafaczyńska Tekla Radlnbowski ob., Schwarzmann Antoni, Kriegshaber ob., Borowski baron, z Galicyi; — Schilling Richart z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Bystrzanowski Maxym, Dzowski Teofil ob., Berg Amelia, Zabiełło Henryk hr., Wenda Teressa ob., Żarski Franciszek, do Polski; — Sumkowski Antoni ob., Ferencowicz Jan ob., Marszałkiewicz Maxym ob., do Galicyi; — Mycielski hr., do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 181 *D. S. J.*

SEKRETARZ JENERALNY SENATU RZĄDZĄCEGO.
Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości iż w myśl uchwały Senatu Rządzącego do Nru 5274 D. G. S. pod dniem 7 Października r. b. zapadłéj, odbywać się będzie w biórze Sekretaryatu jeneralnego w dniu 15. Listopada r. b. o godzinie 11 z rana publiczna *in minus* licytacya na dostawę materyaliów i innych potrzeb kancellaryjnych dla biór administracyjnych na rok 1843. potrzebnych a to według warónków przez Senat Rządzący w dniu 14 Października r. b. do No. 5420 D. G. S. zatwierdzonych. Chęć przeto podjęcia się téj dostawy mający, zgłosić się zechną w dniu i miejscu oznaczoném zaopatrzeni w *vadium* w kwocie złp. 923. gr. 6. warónkami wskazane. O innych warónkach dostawy wspomnionéj dotyczących każdego czasu w godzinach kancelaryjnych w biórze podpisanego powziąść będzie można wiadomość.

Kraków d. 20 Października 1842 r.

DAROWSKI.

PISARZE BANKU POBOŻNEGO
w Krakowie.

Na żądanie strony interessowanéj zawiadamiają, iż od fantu waza srebrna bez pokrywy próby 11 lut. 176 ważąca, dnia 31 Marca 1840 roku do Nru 123 pod Literą B. niemniéj od fantu pokrywa od wazy srebrna próby 11 łutów 97 i ¾ ważąca dnia 31 Marca 1840 roku do Nru 19 pod Literą Ł. w Banku Pobożnym zastawione, według oświadczenia zgłaszającéj się o wykupienie tychże osoby, kartki czyli rewersa Bankowe miały zaginąć; przeto wzywają wszystkich interes w tém mających, aby o wykupienie tych fantów najdaléj do dnia 1 Listopada r. b. zgłosili się, gdyż w razie przeciwnym fanty rzeczone osobie zgłaszającéj się, po tém przeciągu czasu niezawodnie wydanemi będą.

Kraków dnia 13 Września 1842 roku.

X. Seraf. *Piątkowski* P. B. P.

(2r.) *Stachowicz* K. B. P.